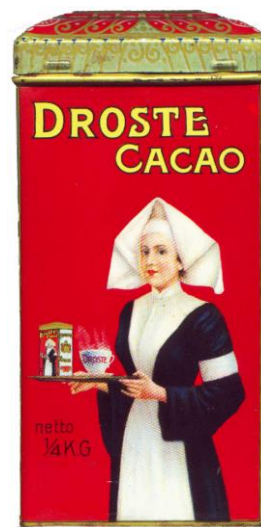

Droste's chocoladefabrieken

Droste's cacao- en chocoladefabrieken, voorheen in Haarlem, geniet bij het publiek grote bekendheid vanwege de “Verpleegster cacao”, die al vanaf 1904 op de markt wordt gebracht in de bekende cacaoblikjes. Deze blikjes zijn zeer gezochte verzamelobjecten. Ook bij albumverzamelaars neemt Droste een bijzondere plaats in. Droste komt bij de grote vooroorlogse uitgevers van klassieke albums op de tiende plaats, na de vijf bekende koek- en beschuitfabrikanten met Verkade voorop, en drie bekende koffie- en theebedrijven. Droste heeft tussen 1928 en 1938 vijf albums uitgebracht.

Droste begon tijdens de grote hausse van reclamezegels in 1914 al met *Het Vlaggenboek*, een plakboek zonder tekst met 144 vlaggenzegels. De gegomde zegels zijn afkomstig uit Engeland en waren oorspronkelijk ongenummerd en met een Engelse en Duitse opdruk. Ze zijn in Nederland verspreid door diverse bedrijven, maar Droste heeft er een aardig ingebonden album bij uitgegeven. De serie bestaat uit 140 zegels. Om het album vol te krijgen heeft Droste er een eigen ongenummerde vlag bij laten maken voor de 4 open plekken.

Tijdens de piek van albumuitgaven in het interbellum bracht Droste in 1928 zijn eerste eigen album uit, *Indië*. Daarmee heeft het bedrijf in de albumwereld onsterfelijke roem verworven. Dit is het grootste, en volgens velen ook het mooiste album dat in Nederland is uitgebracht. Het is gemaakt door de firma H.A. van Olphen in Haarlem. Het is uitgevoerd in de stijl van een groot oblong fotoalbum van 38,6 x 25,7 cm. Het telt maar liefst 176 rijk geïllustreerde pagina's, met 190 pentekeningen en 144 kleurenplaatjes van fors formaat en 6 paginagrote platen. Er is een mooie kwaliteit terra papier gebruikt, dat niet de gebruikelijke “roestvlekjes” van de goedkopere albums heeft, en de plaatjes zijn gedrukt op een hoge kwaliteit lithokarton, waardoor ze er “nieuw” uitzien. Ook de tekst, over de volkeren van Nederlands Indië en hun cultuur, is van hoge kwaliteit en is op de dag van vandaag nog boeiend om te lezen. Nog een opmerkelijke bijzonderheid is, dat het album een jaar later ook in het Engels werd uitgebracht, met de titel *The East Indies*, voor de buitenlandse afnemers.

Een tekstpagina is op ware grootte afgebeeld op de volgende twee pagina's.

III. LANDBOUW. — (Legende van de rijst). — Batara Goeroe, de opperste God in den Soeralaja, het godenverblijf, beminde de hemelnymph Retna Doemilah d.i. schitterend juweel, het schoonste en bevalligste wezen, dat ooit bestaan heeft. Hij vroeg haar ten huwelijk, doch zij weigerde. Maar na lang aandringen, wist hij haar tot toestemmen te bewegen, op voorwaarde echter, dat Batara Goeroe eerst drie wenschen zou vervullen.

Ten eerste verlangde zij een voedsel, dat nooit zou vervelen, ten tweede kleeven, die altijd nieuw, onversleten en schoon zouden blijven, en ten derde een stel instrumenten, die, zonder dat zij werden bespeeld, de lieflijkste muziek konden doen hooren. Batara Goeroe, die overtuigd was, dat hij door zijn goddelijke almacht wel in staat zou zijn om aan deze hooge eischen te voldoen, nam deze voorwaarden aan. Maar al spoedig moest hij ondervinden, dat wat hij ook deed, en welke spijzen hij Retna Doemilah ook voor liet zetten, op den duur toch niets in haar smaak viel.

Ten einde raad gelastte Batara Goeroe zijn gunsteling Kala Goemarang, de door Retna Doemilah verlangde zaken te gaan zoeken, daarvoor zoo noodig naar de aarde te gaan, en niet terug te keeren voor dat hij geslaagd was. Kala Goemarang echter voldeed al heel slecht aan den ontvangen last. Nauwelijks was hij op de aarde nedergedaald, of hij ontmoette daar de schoone Dewi Sri, de dochter van Wishnoe; en hij geraakte zoo onder den invloed van haar groote liefalligheid, dat zijn gedachten steeds bij haar verwijlden, hij alle andere zaken verwaarloosde, en ten slotte de opdracht van Batara Goeroe geheel vergat.

Dewi Sri echter was geenszins op de vriendelikheden van haar aanbieder gesteld; toen zij zag, dat er niettemin geen verandering in de houding van Kala Goemarang kwam, verzocht zij den goden, hem in een wild zwijn te veranderen. De goden gaven aan dit verzoek gevolg.

Intusschen wachtte Batara Goeroe tevergeefs op de terugkomst van Kala Goemarang. En tot zijn groote droefheid overleed in dien

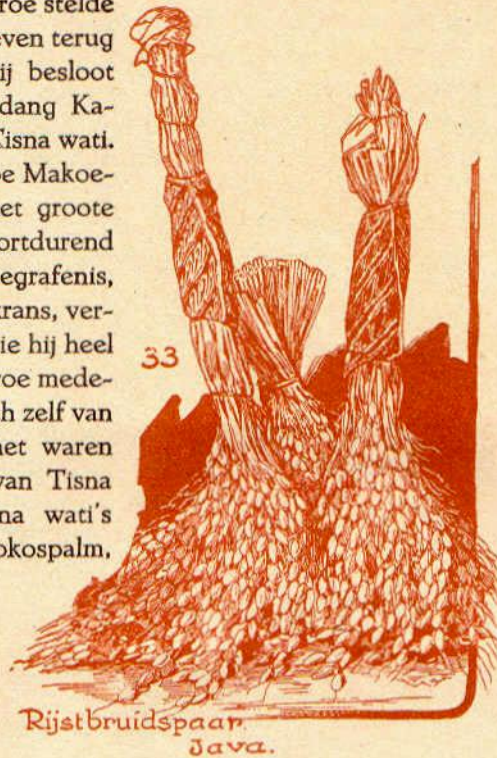

32

Rijstschuurtje. Minangkabau.

tijd plotseling Retna Doemilah. Batara Goeroe stelde alle pogingen in het werk om haar in het leven terug te roepen, doch alles was vruchteloos. Hij besloot nu haar te laten begraven in het rijk Mendang Kamoelan, waarbij hij haar naam veranderde in Tisna wati.

De vorst van Mendang Kamoelan, Praboe Makoe-koewan deed haar stoffelijk overschot met groote plechtigheid ter aarde bestellen, en het graf voortdurend bewaken. Plotseling op den 40sten dag na de begrafenis, zag hij, in de stralen van een grooten lichtkrans, verschillende planten uit het graf ontspruiten, die hij heel niet kende. Onmiddellijk liet hij Batara Goeroe mededeelen wat hij gezien had. Deze kwam zich zelf van het verschijnsel overtuigen, en inderdaad het waren geheel nieuwe planten, waarin de geest van Tisna wati was gevaren. De plant, die uit Tisna wati's hoofd was gesproten, noemde hij „klapa" kokospalm, die welke uit haar buik was gegroeid „pari" rijst, en op gelijke wijze kregen ook de andere nieuwe planten: de aren (suikerpalm) de mais, de aardvruchten en de planten met hangende vruchten, hun namen. Op last van Batara Goeroe verdeelde Praboe

Makoe-koewan de verschillende gewassen onder de bewoners van zijn rijk, en droeg hij hen op, er goed voor te zorgen, zoodat de vruchten zich zouden vermenigvuldigen en der wereld ten goede zouden komen. Op deze wijze raakten de rijst, de suikerpalm, de kokospalm, de aardnoten en andere vruchten onder de menschen bekend.

Doch in het ongestoorde bezit dezer nieuwe gewassen zouden zij niet blijven.

Kala Goemarang toch bleef in zijn nieuwe gedaante Dewi Sri met zijn liefde vervolgen. Ten einde raad vluchtte zij naar Mendang Kamoelan en verzocht den goden haar, evenals Tisna wati, te doen verdwijnen.

Ook deze keer voldeden de goden aan haar smeekbede, en ziet op de plek waar zij verdween, kwamen dezelfde vruchten uit den grond te voorschijn als op het graf van Tisna wati, met dit verschil alleen, dat de rijst van dit laatste beter groeide op droge gronden, terwijl die afkomstig van Dewi Sri meer geschikt was voor den verbouw op natte gronden (sawahs).

Met dat al bleek er in Kala Goemarangs slechte inborst geen plaats te zijn voor eenig medegevoel met Dewi Sri's wanhoopsdaad. Integendeel, hij dacht slechts aan wraak, en meende die niet beter te kunnen koelen, dan door Dewi Sri te treffen in de meest waardevolle der schatten, welke zij het menschedom had achtergelaten. Het „voedsel dat nooit verveelde" zou het moeten ontgelden, en hij trok er daarom op uit, om overal waar hij in de gelegenheid was, de rijstvelden

De vele tekeningen en de kleurenplaatjes in dit album zijn gemaakt door H.J. Wolff, die daarvóór al twee natuuralbums gemaakt had voor Het Klaverblad, nog gevolgd door een in 1929. Het album is geschreven door J.C. Lamster. Vermeld wordt dat het initiatief is gekomen van professor J.C. van Eerde, directeur van de afdeling Volkenkunde van het Koloniaal Instituut (nu Ned. Instituut voor de Tropen), “den geestelijken vader van de gedachte om een dergelijk boek samen te stellen”. Lamster was conservator bij deze afdeling.

Na deze topprestatie blijft het enige tijd stil. Het Indië album is circa zes jaar geleverd, en de Engelse versie werd in Nederland nog tot in 1938 geleverd.

In 1930 volgt een fraai, ingebonden jubileumboekje met vaste plaatjes ter gelegenheid van 40 jaar eigen chocoladefabricage van Droste. Dit boekje met de titel *Wat Columbus heeft meegebracht* gaat voor een klein deel over cacao en de chocoladefabricage en verder vooral over de geschiedenis van Droste.

Dit boekje is geschreven door de bekende publicist Jan Feith, die het jaar daarvoor is begonnen met de zwervtochtenalbums van Hille, en is fraai geïllustreerd door een van de meest opmerkelijke illustrators in de periode van de Stijl, Jo Spier. Ook dit boekje is in zijn soort zeer bijzonder.

In 1930 ontmoet de heer Droste tijdens een bootreis naar Indië de bekende natuurpublicist Jac. P. Thijsse, die vele albums voor Verkade heeft geschreven. Zij spreken met elkaar over de optie om voor Droste een album te maken over de natuur in Indië. Thijsse vindt dat zeer interessant, maar hij blijft uiteindelijk voor Verkade werken.

Droste gaat dan verder met Lamster, die nog drie volkenkundige albums over Indië produceert, die om de twee jaar verschijnen: *Bali* (1932), *Java I* (1934) en *Java II* (1936). Dit zijn albums van “normaal” formaat, maar ze vallen weer op door de vele tekeningen en door de fraai kaften. Zelfs de folders bij de albums vallen op: Voor elk album wordt een vouwblad uitgegeven op albumformaat van vier pagina's, geïllustreerd met tekeningen. Het aantal kleine plaatjes is gehalveerd naar 72, daarnaast heeft elk boek 4 grote platen. Het aantal plaatjes is weliswaar klein voor een full-size klassiek album, daar staat echter een groot aantal tekeningen tegenover – in het album *Bali* 51 en de beide *Java*-albums elk 44 – en het aantal van 98 pagina's is toch groot.

Ook deze albums zijn opvallend, niet door hun formaat, maar door de bijzondere illustratie van de omslag. Alle drie de albums hebben Indische print- of batikpatronen op de omslag, zowel op de voorzijde als op de achterzijde. Bij de twee *Java*-albums is ook de rug versierd.

Deze drie albums zijn gemaakt door de firma Joh. Enschedé en Zonen te Haarlem, waar in de dertiger jaren veel albums gemaakt werden. De kwaliteit van het papier van het boek en van de plaatjes is even slecht als die van de andere albums gemaakt door Enschedé.

Niet alleen de drukker werd vervangen, ook de tekenaar Wolff, die bij het eerste album zo'n goed werk had geleverd, werd vervangen door G.S. Fernhout. De kwaliteit van de aquarellen is vergelijkbaar, al komen ze wat poverder over door de slechtere kwaliteit papier. De pentekeningen in de tekst blijven echter duidelijk achter bij die van Wolff.

Watersport

Twee jaar later verschijnt er weer een album, maar dat is op een totaal andere leest geschoeid. In de geïllustreerde folder, die weer 4 pagina's beslaat maar nu van wat bescheidener formaat, wordt het als volgt aangekondigd:

Onze vorige albums voerden U naar overzeesche gebieden, naar onze koloniën; nu vragen wij Uw belangstelling voor onze watersport, bij de beoefening waarvan zoo ruimschoots de gelegenheid bestaat Nederland zelve eens te bezien en wel van het water af, het voor ons zoo belangrijke element.

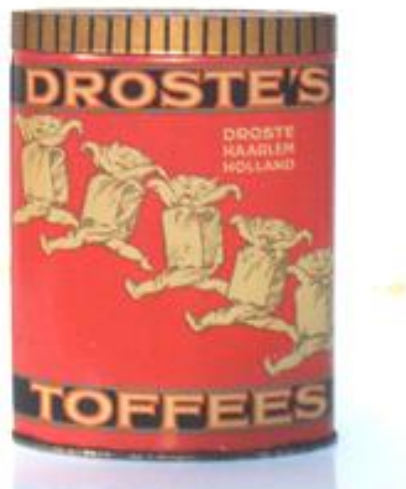
foto van zeilboten op de folder voor dit album

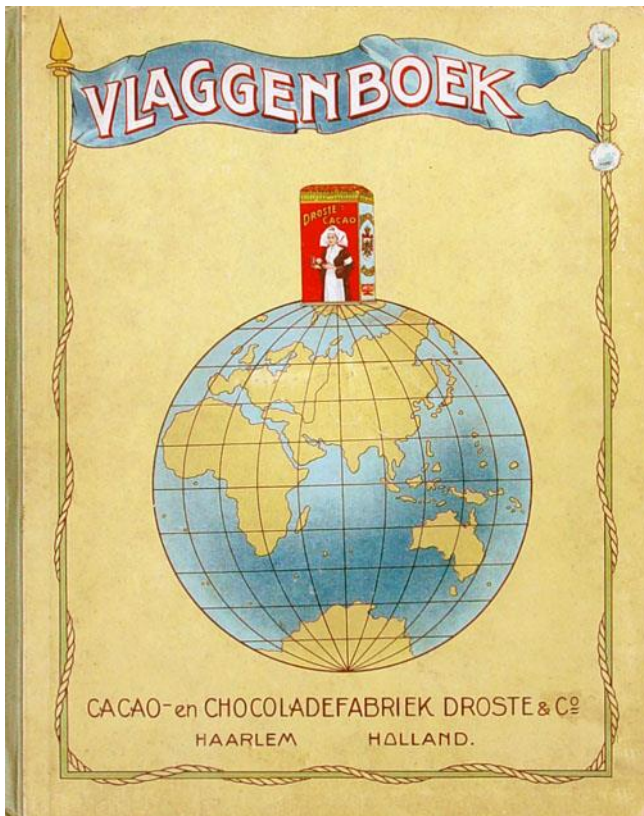
Met dit album neemt Droste niet alleen voortijdig afscheid van onze koloniën, maar ook van de drukkerij Enschedé. Dit album is gemaakt door drukkerij P.N. van Kampen & Zoon in Amsterdam, die geen andere albums gemaakt heeft. Ook dit album valt weer in meerdere opzichten op. Om te beginnen is het zeer modern uitgevoerd. Het is gedrukt in een strakke Helvetica letter. Alle plaatjes en platen zijn glanzende zwart-wit foto's. De omslag is uitgevoerd in een kunstleer die lange tijd gebruikt is voor fotoalbums, agenda's en allerlei bijzondere boekuitgaven. Voor het binnenwerk is een hoge kwaliteit dun, glad "kunstdruk" papier gebruikt. Daardoor valt het niet direct op dat het aantal pagina's weer zeer groot is, namelijk 179. Dit papier heeft meestal de tand des tijds goed doorstaan, maar het kon wel lelijk vervormen bij het gebruik van plak op waterbasis voor het inplakken van de plaatjes.

Dit is de laatste uitgave van Droste.

Meer informatie over Droste is te vinden in het fraaie boekje:

"De geschiedenis van de Haarlemse cacao- en chocoladefabriek aan het Spaarne." door A. Ebeling en W. Herling. Haarlem: De Vrieseborch, Haarlemse miniaturen deel 43, 1997. ISBN 90-6076-433-1.

DROS01 Vlaggenboek

Vlaggenboek. Cacao en Chocoladefabriek Droste & Co. Haarlem Holland. Maart 1914

Titelblad en blad met voorwoord en 6 bladen zonder tekst met plaats om 144 zegels op te plakken.

Prijs: 25 cents aan postzegels of 4 Droste vlaggen die afgestempeld werden geretourneerd.

In de laatste oplage is in het voorwoord aangekondigd dat hierna een "andere uitgave in dit genre" uitgegeven zal worden. Dat is niet gebeurd, ongetwijfeld vanwege de oorlog en de daarmee gepaard gaande schaarste.

Kenmerken

Dun ingebonden klein kwartoalbum (22,5 x 28,5 cm) met schutbladen en met lichtgroen gelakte linnen rug. De inhoud bestaat uit 3 dubbelgevouwen bladen van dik stijf ecru papier. Het eerste blad heeft alleen de titel op de voorkant. Het tweede blad heeft alleen op de voorkant het voorwoord "Wie wil geen vlaggenboek?", waarin Droste duidelijk aangeeft dat het om reclame-zegels gaat met 140 verschillende vlaggen.

Aan het voorwoord valt vooral de stuntelige formulering met veel grammaticale fouten op.

De 12 plaatjespagina's hebben buiten de reclameregels geen tekst. Op elke pagina is een matrix van 4 x 3 vakjes getekend met links onderin de nummers 1 t/m 12 et cetera tot 140. In elk vakje past precies een zegel. Op de 3^e, 6^e, 9^e en 12^e pagina is er een vakje zonder nummer met de tekst "Haarlem's Vlag met Pastille Droste". Hierin moest vier maal dezelfde Droste-vlag zonder nummer geplakt worden om het totaal van 144 vakjes vol te maken.

Inhoud

De 140 zegels zijn kort voor de Eerste Wereldoorlog in Engeland ontworpen, toen Engeland en Duitsland nog op goede voet met elkaar stonden. De serie bevat relatief veel Engelse zegels (10 inclusief dominions en Transvaal) en heel veel Duitse (26 inclusief de vlaggen van alle Länder en vrijsteden). De vlaggen zijn ondanks het gewapper dat het beeld sterk vervormt goed getekend, veel beter dan bijvoorbeeld die van Locawo. Het gunstige beeld wordt echter wat verstoord door het in overdreven grote letters toegevoegde *Droste's Chocolate*.

Van de meeste keizerrijken en koninkrijken is de "standaard" opgenomen, en van veel republieken de "Presidentsvlag". Rusland, Duitsland, Oostenrijk-Hongarije, Turkije en Japan worden als keizerrijk aangemerkt. De andere keizerrijken van dat moment, te weten Indië dat in 1877 tot keizerrijk onder koningin Victoria werd uitgeroepen en Ethiopië komen niet voor. De republieken worden niet als zodanig aangeduid, met uitzondering van Portugal dat pas enkele jaren een republiek was toen de plaatjes gemaakt werden en sindsdien ook officieel "Portugese Republiek" heet. Zeer vreemd vanuit het oogpunt van onze tijd is het opnemen van de "Oorlogsvlag" bij veel landen.

De nummering van de plaatjes start bij Nederland en vertoont enige logica, maar met fouten. Zo beslaan Groot-Brittannië en Ierland 9 – 14, maar Schotland kreeg nummer 32 tussen de Duitse vrijsteden. In het album is dat gecorrigeerd: nummer 32 komt na 14. 73 (Pauselijke vlag) is na 61 (Italië) geplaatst. 62, 63, 69 (Griekenland), 87 Kreta en 89 (Samos) zijn bij elkaar gezet.

De hoofdingeling is als volgt. Na de Europese staten plaatje 1 – 74 volgt Afrika (beperkt, 75 – 80), Azië (82 – 93), Amerika (94 – 136) inclusief het verdwaalde Cochinchina (een Franse kolonie die in 1954 werd samengevoegd met Zuid-Annam tot Zuid-Vietnam) op 111, en tenslotte nog de dwaalgasten 137 Liberia, 138 Nieuw-Zeeland, 139 Nieuw-Zuid-Wales en 140 Birma.

De door Droste geannexeerde vlag van Haarlem.

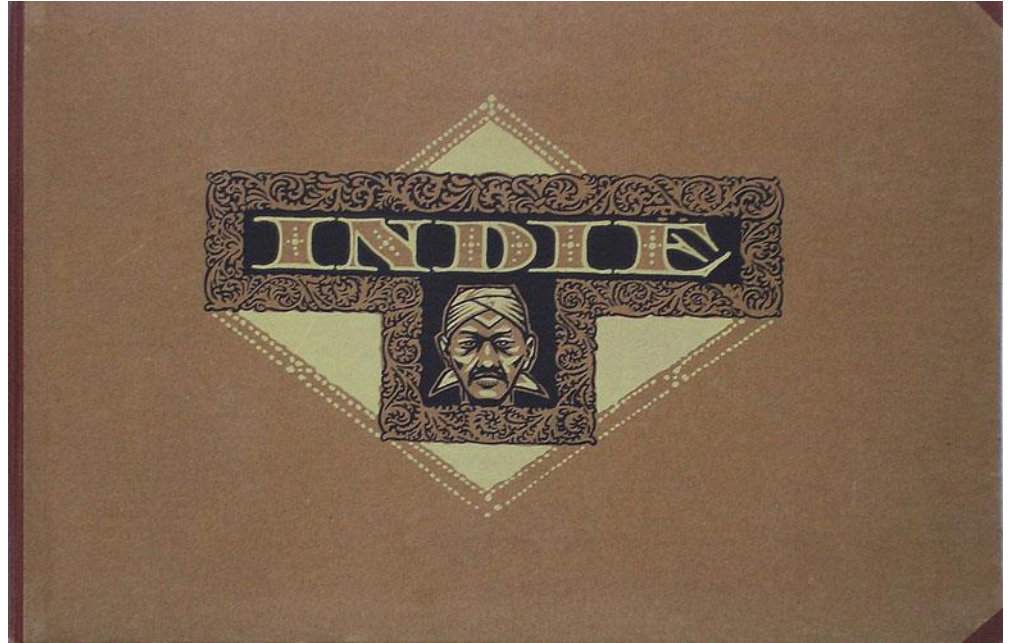

DROS02A
INDIË

„Indië” Gevende eene beschrijving van de inheemsche bevolking van Nederlandsch-Indië en van hare beschaving, door J.C. Lamster.

Uitgave N.V. Droste's cacao- en chocolade-fabrieken, Haarlem - Holland. December 1928

176 pagina's geteld vanaf de voorkaft, waarvan 2 pagina's lijsten van platen en figuren, 4 pagina's "Index van Inlandsche en vreemde woorden" en 1 pagina inhoudsopgave achterin. 144 kleine plaatjes en 6 grote platen om in te plakken op aparte plaatjespagina's.
 Prijs: 90 cent

N.B. De eerste druk bevatte 21 (zet)fouten. Daarom werd een los blaadje met Errata geleverd om achterin het album te plakken. In de vervolfdrukken zijn deze fouten gecorrigeerd.

Kenmerken

Dit album is enig in zijn soort. Het is uitgevoerd als een gebonden oblong boek van zeer grote afmetingen (25,7 x 38,6 cm), met linnen rug. Het is bovendien met het grote aantal pagina's en vulstroken bijzonder dik. Voor de bladen is een mooie kwaliteit beige papier gebruikt. (Zie verder de inleiding) De achterzijde en de rug zijn blanco.

De pagina's met twee tekstkolommen zijn fraai opgemaakt met een randversiering en zijn geïllustreerd met 190 pentekeningen, gedrukt in bruin. Na de Introductie, Voorwoord en een hoofdstukje Inleiding, is het boek ingedeeld in 9 Romeins genummerde hoofdstukken met een groot aantal paragrafen.

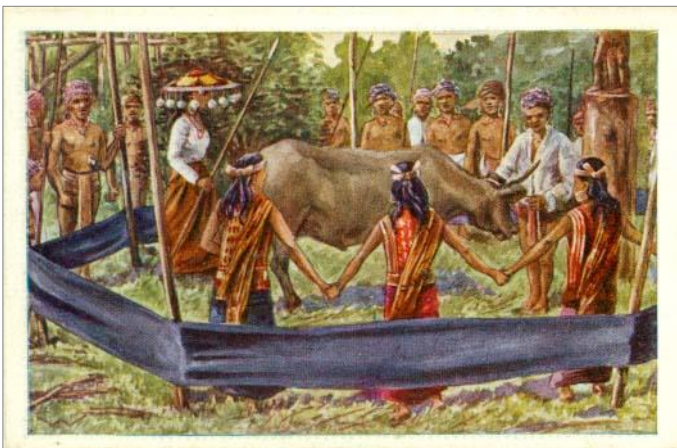
Alle kleurenplaatjes en pentekeningen zijn gemaakt door H.J. Wolff. Alle plaatjes zijn aquarellen. De 144 kleine plaatjes zijn van tamelijk groot formaat (6 x 9 cm) en zijn gedrukt op glanzend karton. De grote platen zijn gedrukt op dunner papier, waardoor enig bobbelen door het inplakken kan optreden. De plaatjes werden ingeplakt in ruime, genummerde kaders. Onder de plaatjes is de omschrijving gedrukt in het Nederlands en het Maleis.

Alle plaatjes zijn gesigneerd W (H.J. Wolff)

Inhoud

Dit boek onderscheidt zich van de andere Indië-albums van die tijd, doordat het volledig gewijd is aan een uitvoerige beschrijving van de inheemse volkeren en hun cultuur. Hierdoor is het een boeiend document gebleven.

De auteur, J.C. Lamster – conservator aan de afdeling Volkenkunde van het Koloniaal Instituut in Amsterdam, geeft aan dat het een moeilijk karwei geweest is om de gigantische hoeveelheid informatie over de veelheid van volkeren weer te geven in 150 volle pagina's (exclusief de vele illustraties).

Plaatje 76.
 Buffeloffer bij een doodenfeest. Dajak Borneo

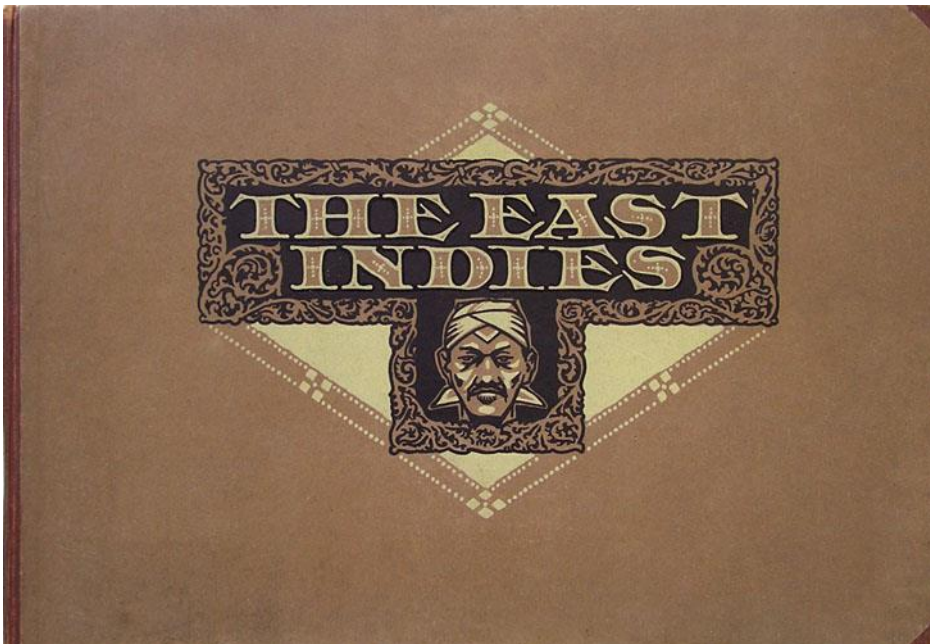

Er zijn verschillende drukken van de plaatjes. Achterop de oudste drukken vinden we afbeeldingen van de verpleegster en van het eerste logo van Droste, het pastillemannetje ontworpen door Jan Wiegman die tot 1931 de huisillustrator van Droste was. Het pastillemannetje is in 1931 vervangen door de modernere versie die bij de inleiding is afgebeeld, ontworpen door de befaamde Franse ontwerper Cassandre die voor diverse Nederlandse bedrijven gewerkt heeft.

Achterop de latere drukken van de plaatjes staat een uitvoerige tekst over de inhoud en het belang van het album, en nog later over het verkrijgen van het album en ruilen van de plaatjes.

De tekst over het album maakt duidelijk hoezeer de heer Droste gericht was op verspreiding van kennis van Indië:

“Meer dan ooit bestaat voor Indië groote belangstelling; maar tevens blijkt herhaaldelijk hoevele onjuiste voorstellingen over deze schoone en belangwekkende landstreken en de daar levende volkeren bestaan, en dat nog zoo weinig begrepen wordt, wat Indië en Nederland voor elkaar zijn. Om deze reden kozen wij dit belangwekkende onderwerp voor de uitgave van een Album, dat de bevolking dezer landen, zoowel in woord als in beeld en vooral overeenkomstig de werkelijkheid, goed en overzichtelijk weergeeft. “

DROS02B THE EAST INDIES

“The East Indies”. Giving a description of the native population of Netherlands-India and its civilization by J.C. Lamster. Translated by Prof. Dr. Fay Cooper Cole, Univer-sity of Chicago.

Issued by Droste's cocoa and chocolate manufactory Ltd., Haarlem, Holland. August 1929.

159 pagina's geteld vanaf het voorplat, inclusief indexen en inhoudsopgave achterin.

Met een blaadje Errata op het laatste schutblad geplakt.

Het boek is in augustus 1929 in dezelfde uitvoering als het Nederlandstalige en voor dezelfde plaatjes uitgegeven in de Engelse taal. De onderschriften in het Maleis onder de plaatjes zijn weggelaten.

De Nederlandse tekst is in de vertaling op de voet gevolgd. Alleen op pagina 11 en 12 is een stuk inleiding veel verder gedetailleerd.

Doordat de tekst in Engelse vertaling veel korter is, loopt die geleidelijk steeds verder voor op de Nederlandse. Uiteindelijk is het Engelse album 16 pagina's korter. Een loze voorlaatste pagina is gebruikt voor de vermelding “Made in Holland”.

DROS03
BALI

Landschap, bevolking, godsdienst, gebruiken en gewoonten, architectuur en kunst van het eiland Bali, beschreven door J.C. Lamster. Gekleurde plaatjes en teekeningen in den tekst door G.S. Fernhout. Druk van Joh. Enschedé en Zonen Grafische inrichting N.V. Haarlem. Uitgave N.V. Droste's cacao- en chocolade-fabrieken, Haarlem, Holland. 1932

99 pagina's vanaf het schutblad, waarvan 2 pagina's lijsten van plaatjes en tekeningen, 3 pagina's register van inlandse en vreemde woorden en 1 pagina inhouds-opgave achterin. 72 kleine kleurenplaatjes en 4 pagina-grote platen om in te plakken op meegenummerde plaatjespagina's.

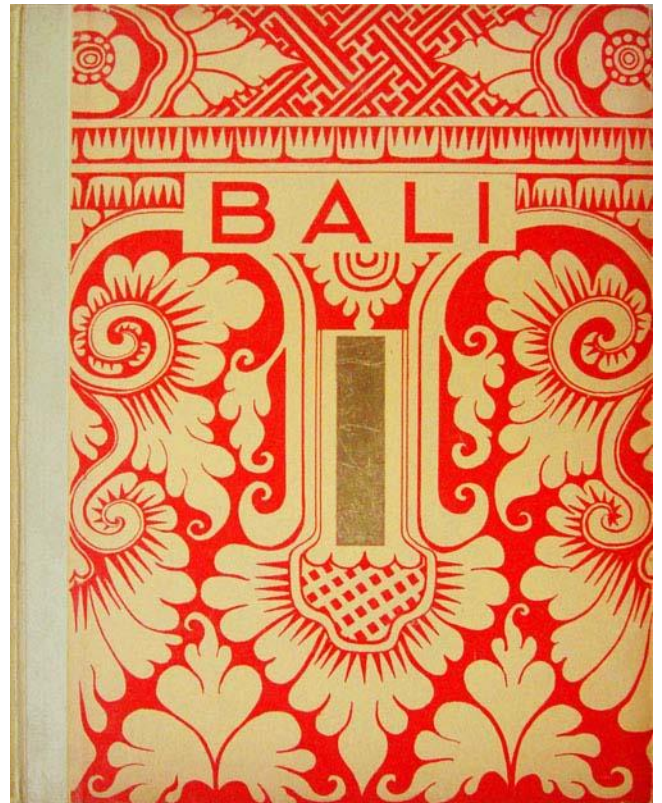
Prijs: 90 cent

Aankondigingsfolder van 4 pagina's (22,5 x 29) met afdruk van het titelblad op de voorzijde.

Kenmerken

Dit boek en de twee volgende zijn uitgevoerd als traditionele albums, in de stijl van de Verkade-albums van die tijd. Dat geldt ook voor de plaatjes. Kwartoalbum (24 x 30 cm), gebonden met linnen rug met de titel BALI in staande rechte letters. Het enige opmerkelijke aan de uitvoering is het dessin waarmee zowel het gehele voorplat als het achterplat geïllustreerd zijn. Op het voorplat is een gouden strip opgeplakt.

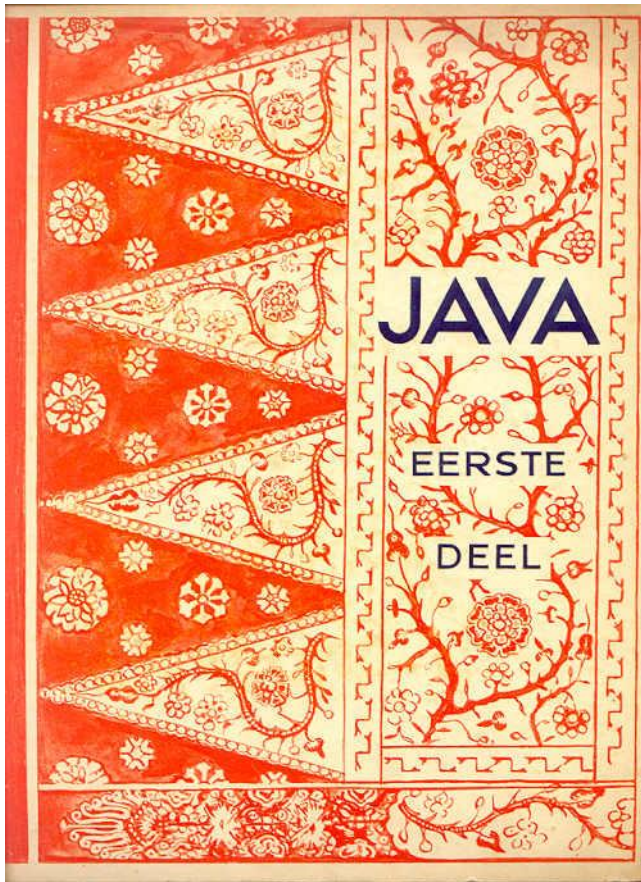
Het vrij grote formaat van de plaatjes is ongeveer gelijk gebleven met het Indië-album (6 x 9 cm). Daardoor staan de kleine plaatjes, die steeds met zes op een plaatjespagina zijn opgenomen, dicht bij elkaar. 51 genummerde pentekeningen in de tekst. N.B. De grote platen zijn verkeerd genummerd: de titelplaat had nummer I moeten zijn, maar op de plaat is IV gedrukt, en de plaat op pagina 69 had nummer IV moeten zijn, maar er is I op gedrukt. Het album is na het Woord vooraf ingedeeld in 6 Romeins genummerde hoofdstukken met vele paragrafen. Alle plaatjes zijn aquarellen en zijn gesigneerd F (Fernhout).

Inhoud

De schrijver maakt in de titel en het woord vooraf direct duidelijk dat met dit album wordt voortgebouwd op het grote Indië-album. Er is één eiland uitgenomen waarvan de bevolking en haar cultuur in meer detail wordt bestudeerd. Er is speciaal aandacht gegeven aan de geschiedenis van dit relatief kleine eiland, de godsdienst en de volkskunst. Dit beslaat tweederde van het boek.

"Balische toneelspeelster"

DROS04 JAVA I

JAVA, eerste deel, beschreven door J. C. Lamster. Gekleurde plaatjes en teekeningen in den tekst door G.S. Fernhout. Druk van Joh. Enschedé en Zonen Grafische inrichting N.V. Haarlem. Uitgave N.V. Droste's Cacao- en chocoladefabrieken, Haarlem, Holland. (september) 1934

Beide delen:

99 pagina's vanaf het schutblad, waarvan 2 pagina's lijsten van plaatjes en tekeningen, 3 pagina's register van inlandse en vreemde woorden en 1 pagina inhouds-opgave achterin. 72 kleine kleurenplaatjes en 4 pagina-grote platen om in te plakken op meegenummerde plaatjespagina's.

Prijs: 90 cent (incl. verzending)

De kleine plaatjes zijn per deel genummerd 1 – 72, de grote platen I – IV. De plaatjes hebben in deze boeken iets meer ruimte gekregen, doordat de bladspiegel van de plaatjespagina's een centimeter is verbreed.

Bij deze twee albums valt sterker dan bij het album BALI op dat ook de aquarellen van Fernhout veel ruwer zijn dan die van Wolff in het album Indië.

Alle plaatjes zijn gesigineerd; Fernhout gebruikt nu als signatuur de initialen GSF.

DROS05 JAVA II

JAVA, tweede deel, beschreven door J. C. Lamster. Gekleurde plaatjes en teekeningen in den tekst door G. S. Fernhout. Druk van Joh. Enschedé en Zonen Grafische inrichting N.V. Haarlem. Uitgave N.V. Droste's Cacao- en chocoladefabrieken, Haarlem, Holland. (september) 1936

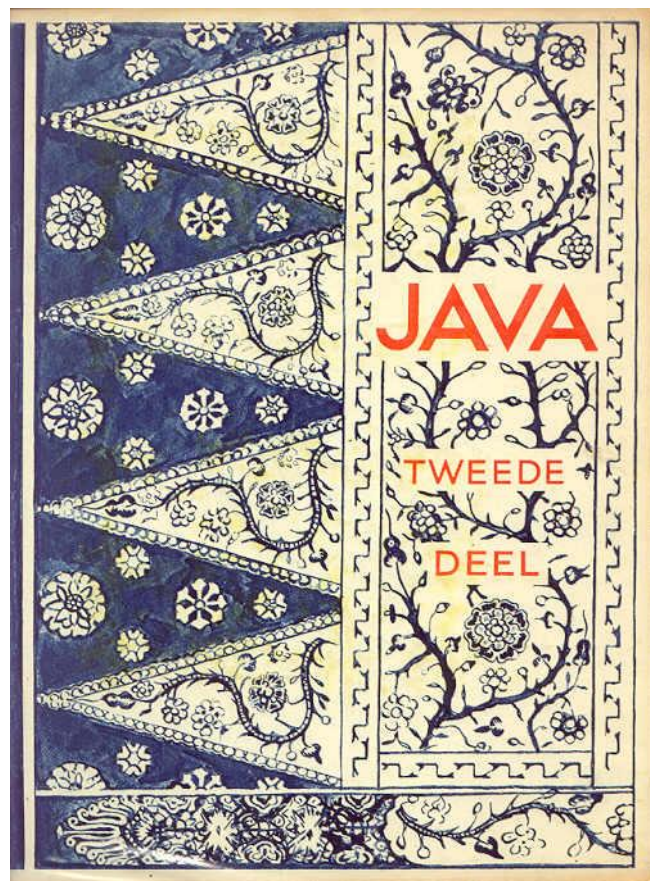
Prijs: 90 cent (incl. verzending)

Kenmerken

Deze twee vervolgalbums zijn van vormgeving grotendeels gelijk aan BALI. Het zijn klassieke albums met linnen rug en beplakt voor- en achterplat bedrukt met hetzelfde Indische stofdessin. Op het achterplat is DROSTE HAARLEM ingedrukt. Titel en volgnummer zijn op de rug gedrukt in staande letters. Bij deze twee albums is de rug verder gedessineerd.

De boeken zijn ingedeeld in 8 Romeins genummerde hoofdstukken en vele paragrafen. 44 genummerde potloodtekeningen in de tekst.

Onder de plaatjes is weer een omschrijving gegeven in het Nederlands en het Maleis.

Inhoud

Zoals de auteur het zelf omschrijft, behandelt het eerste deel voornamelijk enige hoofdlijnen van Java's geschiedenis en van de inlandse maatschappij, en het tweede deel het dagelijks leven, de middelen van bestaan en "het materieel en geestelijk beschavingsbezit dezer zoo bij uitstek op den landbouw aangewezen miljoenenbevolking".

In de albums, die inhoudelijk op elkaar aansluiten, wordt veelvuldig in voetnoten verwezen naar zaken die in de voorgaande albums al behandeld zijn.

Opmerkelijk is dat in deze albums niet gesproken wordt over "onze overzeesche gewesten" of "tropisch Nederland", zoals in het voorwoord van Droste in het volgende album, maar simpelweg over de koloniën.

46. ONDERZOEK VOOR DEN LANDRENT- AANSLAG
PEPRIKSAAN AKAN MENETAPKAN SEBERAPA PADJAK TANAHNJA

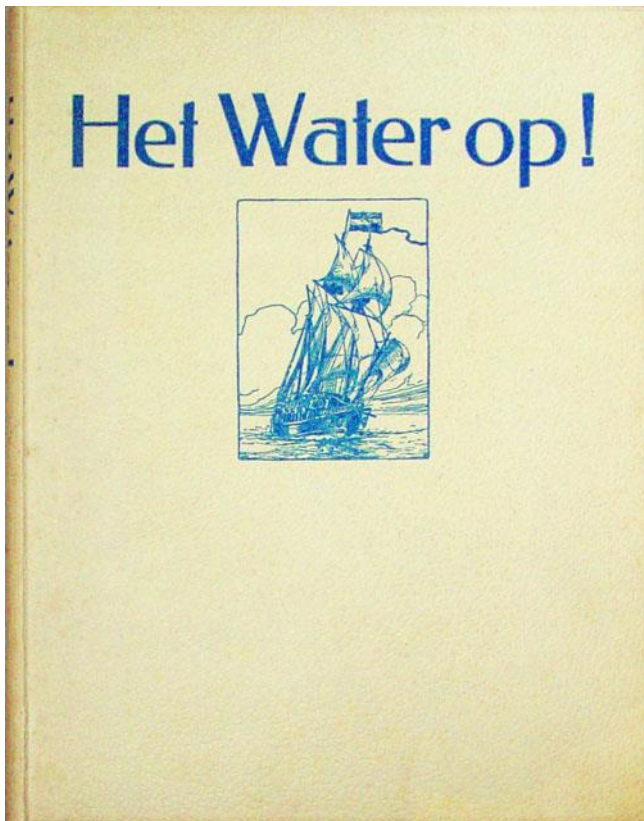
25. OOGST VAN AARDNOTEN (PINDA)
MENGEROEK KATJANG TANAH

25. KWEEKBED VOOR DEN RIJSTAANPLANT
PESEMAIAN PADI

10. HEUVELLANDSCHAP MET MAÏS-AANPLANT
TEGALAN DJAGOENG DIBOEKIT

DROS06

Het water op!

Het water op ! Een Watersport-Album. Tekst van H. C. A. van Kampen. Uitgave Droste's cacao- en chocolade-fabrieken N.V. Haarlem – Holland, 1938.

179 pagina's vanaf het schutblad, waarvan 7 pagina's woordenlijst en 2 pagina's lijst van plaatjes achterin. 144 kleine zwart-wit fotoplaatjes om in te plakken in de tekst en 4 paginagrote platen.

Prijs: f 1,-

Kenmerken

Dit album is in meerdere opzichten uniek onder de vooroorlogse albums. Het is van klassiek formaat, maar het is gebonden in een crèmekleurige kunstleren band. Het binnenwerk is van hoogwaardig dun kunstdruk-papier. Het album is dan ook niet dikker dan andere klassieke albums, terwijl het aantal pagina's ongeveer het dubbele is van wat gebruikelijk is.

Net als de naoorlogse grote albums van Douwe Egberts zit dit album op de overgang van klassiek naar modern. Het is uitgevoerd met moderne, dunne fotoplaatjes, in dit geval zwart-wit foto's. Dat is een unicum voor de vooroorlogse albums. Verder is een moderne schreef-

loze letter gebruikt. Het boek is na de inleiding ingedeeld in 11 ongenummerde hoofdstukken.

De 144 kleine plaatjes zijn op verschillende plaatsen in de tekst geplakt, voor het grootste deel op de eerste 83 tekstpagina's; op de volgende 89 tekstpagina's komen nog maar 23 plaatjes voor. Onder elk plaatje is het nummer en een omschrijving afgedrukt.

Inhoud

Het boek geeft een uitputtende behandeling van de gehele watersport, in hoofdstukken als: Soorten van plezier-vaartuigen, Kanovaren, Roeien, Zeilen, Motorbootvaren, Alleen in een motorboot over den oceaan, en De America's cup. De uitputtendheid en gedegenheid doet niet onder voor de voorgaande Droste-albums. Dit had dan ook goed in twee albums gesplitst kunnen worden, maar om onbekende redenen is het toch net als het Indië-album uitgegeven als één boek met een zeer groot aantal pagina's. Dit is mogelijk de verklaring voor de onevenwichtige verdeling van de plaatjes, namelijk dat eerst de eerste helft gevuld is met plaatjes en later alsnog een gedeelte daarvan is doorgeschoven naar de tweede helft.

“Het water is door de eeuwen heen het element geweest, waarop de Hollander thuis was. Hij is ermede vertrouwd; het is maar al te vaak zijn machtigste vijand, maar het is zijn grootste vriend tevens en het heeft daardoor een overwegende invloed gehad op de vorming van de Nederlandsche volksziel. De Hollander heeft het water niet alleen bedwongen, maar maakte het dienstbaar aan zijn belangen en ook aan zijn genoegens. Hieruit groeide de in ons land zoo geliefde watersport, waarvan dit boek U wil vertellen.”

